

روایی و ناروایی

ماهنامه‌ی ما گرچه به ارگان (غیر رسمی) متخصصان آزمایشگاه شناخته شده است، بی‌گمان به هیچ‌گروه و ارگانی وابسته نیست، و از آن همه همکاران در همه رده‌ها است. بازتاب هر گونه پیشنهاد و انتقادی از سوی همکاران می‌تواند همداری به وزارتخانه باشد که از این ناروایی‌ها پیشگیری کند.

در فروردین ماه ۱۳۹۲ آزمون استخدامی برگزار شد که یکی از آنها، نیاز به کارشناس آزمایشگاه برای بخش انتقال خون شهرستان بروجن بود. فرستنده‌ی ایمیل (که نام و نشان و تلفن همراه او محفوظ است و در اینجا تنها به آقای "ام" نامبرده می‌شود) و شماری دیگر از همکاران رشته‌های دیگر در آزمون آن شرکت کردند. آزمون انجام شد و نتیجه‌ها هم داده شد. باور کردنی نیست که چنین ناروایی‌های در یک فرآیند استخدامی چند نفر جوان در زمانی انجام می‌شود که دولت «تدبیر و امید» بر سرکار است و نه آن دولتی که با هر گونه برنامه‌ریزی ناسازگار بود و حتا «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» را از میان برد و با بی‌برنامگی‌ها کشور را پنجاه سال به پس‌راند. در این باره برپایه‌ی ایمیل همکاران، آغاز ناروایی‌ها از پرسش‌ها آغاز می‌شود. برای کار در بخش بانک خون، روشن است که پرسش باید وابسته به آن بخش یا دست‌بالا در چهار چوب تشخیص آزمایشگاهی باشد. همچنان در پی آمده است، پرسش‌های تخصصی در باره‌ی گیاه‌شناسی و حشره‌شناسی است. ناروایی دوم، پس از اعتراض کسی پاسخ‌گوی نبود. ناروایی سوم، گزینش هم‌برپایه‌ی ضابطه، حتا با آن پرسش‌های بی‌پیوند به رشته‌مربوطه، هم نبوده و بازهم کسی پاسخگو نیست. در مصاحبه‌ی علمی و تخصصی بالاترین امتیاز را بدست آورده است، ولی سرانجام به عنوان فرد ذخیره معرفی شد. در اینجا فشرده‌ی نامه این همکار ارجمند بازنویسی می‌شود، تا خوانندگان خود داوری کنند.

«در پی مراجعه به انتقال خون و دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، مسئولان آن مراکز به غلط بودن سوالات اذعان داشته، اما عنوان کردند که بازننگری آزمون و نتایج آن در حیطه اختیارشان نیست و متأسفانه در استناداری نیز جواب منطقی و صحیحی به اینجانب داده نشد.

«برگزاری آزمون با سوالات غیر تخصصی و حق شرکت فارغ‌التحصیلان رشته‌های غیر مرتبط اگرچه با منظور یا بدون منظور صورت گرفته باشد، نه تنها باعث انتخاب افراد بر اساس شانس شده بلکه دور از عدالت بوده و آسیبی دیگر بر پیکره آزمایشگاه خواهد بود.

«آیا فارغ‌التحصیلان رشته‌های بافت‌شناسی، شیمی کاربردی و میکروبیولوژی صلاحیت علمی و عملی متناسب با شغل مورد نظر را دارند؟! چرا که فرد مورد پذیرش فارغ‌التحصیل رشته شیمی است در حالیکه به عنوان کارشناس آزمایشگاه پزشکی در انتقال خون انجام وظیفه خواهد کرد!!! سوال اینجاست آیا کسی که حتی ۱ واحد خونشناسی نگذرانده است و برای پست مورد نظر آموزش داده نشده است، صلاحیت پذیرفته شدن آنها بر اساس این سوالات را دارد و فارغ‌التحصیلان علوم آزمایشگاهی با این شرایط باید چه کنند؟

«در دنیایی که رو به تخصصی شدن و شایسته‌سالاری است، دورنمای آزمایشگاه پزشکی در کشور ما چیست؟ و جهت تحقق بند های ۲ و ۳ سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری مبنی بر (عدالت محوری در جذب، تداوم خدمت و ارتقای منابع انسانی) و (بهبود معیارها و روزآمدی روش‌های گزینش منابع انسانی به منظور جذب نیروی انسانی توانمند، متعهد و شایسته و پرهیز از تنگ‌نظری‌ها و نگرش‌های سلیقه‌ای و غیر حرفه‌ای) چه کسی باید از حقوق جامعه آزمایشگاهیان کشور دفاع کند؟ بهر روی از آنجا که این موضوع نه تنها باعث تضییع حقوق اینجانب شده بلکه خیانتی است به جامعه آزمایشگاهیان کشور. لذا مسوولان ذی ربط درخواست پی‌گیری و احقاق حق دارم. آزمایشگاهیان و در جهت اجرای عدالت اقدامات لازم را انجام دهند.

این همکار، به پیوست نامه‌ی خود، پرسش‌های تخصصی آزمون، به همراه بخش نامه ریاست جمهوری و نتایج آزمون را نیز فرستاده است که نام و نتایج آزمون چاپ نشد.

عبور جامعه آزمایشگاهی از جامعه آزمایشگاهی بخش دوم: به کجا چنین شتابان؟

دوستان و همکاران ارجمند

چندی است که سئوالات متعددی ذهنم را درگیر کرده است. سئوالاتی نظیر چرا جامعه آزمایشگاهی ما هماهنگی و وحدت لازم را ندارد؟ چرا انجمن های صنفی این جامعه به وظایف خود به طور کامل نمی پردازند؟ چرا بسیاری از انرژی هایی که می تواند در جهت ارتقاء بیش از پیش این رشته به عنوان مادر تمامی رشته های علوم پزشکی صرف شود در جهت تخریب یکدیگر هزینه می شود؟

دوستان در این رابطه احساس می کنم که باید به طور منصفانه کمی به گذشته، بیشتر به حال حاضر و بسیار بیشتر به آینده فکر کنیم تا بتوانیم به صورت منطقی و صحیح تصمیم گیری نمائیم و آینده روشنی برای خود و دیگر همکاران ترسیم نماییم.

در این خصوص در جهت تنویر افکار سایر همکاران آزمایشگاهی باید عرض نمایم رشته پاتولوژی که یکی از رشته های تخصصی پس از دوران پزشکی عمومی است در حال حاضر به یکی از رشته های لوکس در انتخاب پزشکان عمومی در امتحان دستیاری تبدیل شده است. دلایل زیادی در این انتخاب دخیل است از جمله فراگیر بودن رشته از جنبه علمی و کاربردی، نداشتن کشیک های شبانه، احترام متقابل و فراوان بین اساتید و دستیاران و نیز دستیاران سال های مختلف، فضای بدون استرس کاری و غیره. پزشکی که وارد این رشته تخصصی می شوند در رقابتی شدید به نمره بسیار بالایی نیاز دارند و در نتیجه پزشکان با استعداد تر و با بنیه علمی قوی تری وارد این رشته می شوند که این مهم آینده مطلوبی را برای رشته آزمایشگاه رقم خواهد زد. این عزیزان در چهار سال با پشتوانه هفت سال آموزه های طب عمومی به فراگیری علوم آزمایشگاهی بالینی و آناتومی می پردازند و هر ساله طی امتحانات متعدد و در پایان، امتحان بسیار سنگین بورد تخصصی به طور مستمر تحت آزمون های سخت و مشکل شفاهی و کتبی قرار می گیرند از سوی دیگر دوستان و همکاران دکترای علوم آزمایشگاهی نیز زحمات بسیار زیادی در این عرصه برای رسیدن به این مرتبه علمی کشیده اند و در کوریکولوم آموزشی خود دوره های متعدد تئوری و عملی آزمایشگاهی را گذرانده اند.

همگان به خاطر داریم که در دهه های ۵۰، ۶۰ و تا حدودی ۷۰ غیر از در صد کمی از دانش آموزان کنکوری که شاید براساس علاقه وافر انتخاب اولشان رشته علوم آزمایشگاهی بود دانش آموزان درسخوانی که رتبه قبولی آنها به رشته های پزشکی دانشگاه های سراسری نمی رسید به امید ادامه تحصیل در رشته دکترای علوم آزمایشگاهی، رشته علوم آزمایشگاهی را انتخاب می کردند و پس از طی دوران کاردانی طی آزمونی سخت، تنها ۳۰٪ از نفرات برتر موفق به پذیرش در رشته دکترای علوم آزمایشگاهی می شدند.

البته در اینجا لازم به ذکر می داند پذیرش فراوان حال حاضر رشته های کاردانی و کارشناسی علوم آزمایشگاهی با آن زمان قابل مقایسه نیست.

در نتیجه همانطور که دوستان تأیید می نمایند دواگروه بر طبق شرایط و مقتضیات زمانی و قوانین موجود کشور راه را درست پیموده اند و در بررسی کارشناسانه از جوامع پیشرفته باید پذیرفت که در حال حاضر ضمن احترام به تمامی

همکاران و بدون غرض ورزی و تعصب خاص باید همگان روش علمی، پیشرفته و به روز انتخاب موسس و مسئول فنی آزمایشگاه از بین پزشکان متخصص پاتولوژی را بپذیریم و اختلافات کوچک قبلی را رفع و همگان به آینده روشن این رشته بیاندیشیم و در سایه همدلی و همفکری به اقدامات وحدت بخش توجه نمائیم.

اقداماتی نظیر:

❖ عدم تشکیل کنگره های متعدد توسط انجمن ها نظیر کنگره سالیانه آسیب شناسی ایران، کنگره ارتقاء کیفیت، کنگره آزمایشگاه و بالین و غیره که در آنها، حذف انجمن های همکار و دوست از برگزارکنندگی کنگره و یارگیری از انجمن های دیگر صورت می گیرد.

❖ ایجاد شاخه های مختلف نظیر کمیته های مختلف علمی، اجرایی و آموزشی تحت یک انجمن مشترک جامعه آزمایشگاهی کشور که در هر کمیته خبرگانی از تمام رشته ها حضور داشته باشند.

❖ تشکیل کمیته های بررسی و رفع مشکلات همکاران جوان در تاسیس و اداره آزمایشگاه، قرار داد بیمه ها، تعرفه های آزمایشگاهی، نظارت بهتر بر عملکرد همکاران، ایزو، لوح کیفیت، تبلیغات، تعاونی مسکن و غیره.

❖ تشکیل کمیته ای در جهت بررسی مشکلات کارمندان تا برخی از کم عدالتی ها در پرداخت حقوق و مزایای ایشان در برخی مراکز بررسی شود و حقوق قانونی، شرعی و عرفی این عزیزان نیز ادا شود.

در پایان امید است فضای سرد کاری مابین گروه های مختلف در سایه همدلی و همفکری به دوستی ها تبدیل شود. و در پایان ابیاتی برگزیده از دیوان سعدی:

بسیار ملامتتم بکردند کاندرا پی او مرو که بدخواست

ای سخت دلان سست پیمان این شرط وفا بود که بی دوست

بنشینم و صبر پیش گیرم

دنباله کار خویش گیرم

امروز جفا نمی کند کس در شهر مگر تو می کنی بس

من بعد مکن چنان کزین پیش ورنه به خدا که من ازین پس

بنشینم و صبر پیش گیرم

دنباله کار خویش گیرم